

УДК 378+37.09

DOI 10.31494/2412-9208-2020-1-3-335-342

RESPONSIBILITY IN THE CONTEXT OF ACADEMIC INTEGRITY
DEVELOPMENT OF USA STUDENTS

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ АКАДЕМІЧНОЇ
ДОБРОЧЕСНОСТІ СТУДЕНТІВ У США

Olha NESTEROVA,

Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor

<https://orcid.org/0000-0002-5952-4664>

olnesterova@yahoo.com

Dnipro University of Technology

Ольга НЕСТЕРОВА,

кандидат педагогічних наук,
доцент

Національний технічний
університет «Дніпровська
політехніка»

✉ Ukraine, 19 Dmytro Yavornytskyi,
Av, Dnipro, 49005

✉ пр-т Дмитра Яворницького 19,
м. Дніпро, Україна, 49005

Original manuscript received: October 03, 2020

Revised manuscript accepted: November 25, 2020

ABSTRACT

The paper considers the issues of responsibility in connection with the characteristics of the problem of academic integrity in the researches in the USA, whose experience is because the researchers and administration have developed a significant amount of information materials. The main purpose of this paper is to describe the peculiarities of interpretation of the concept of responsibility as a component of the value basis of academic integrity by the US researchers. The research methods used are analysis and content analysis. The understanding of responsibility as a value element of academic integrity is shown in researchers' papers, codes of ethics of university students, documents covering academic integrity policies and specialized manuals for students. Responsibility appears as one of the key aspects of academic integrity. The main approaches to defining the concept of responsibility in the researches in the United States include the study of responsibility in the context of academic integrity and its study in the context of general issues of rights and freedoms of students. At the present stage, various aspects of the problem of responsibility are considered at the scientific level, including the issue of measuring the level of responsibility, description of behaviors defined as responsible / irresponsible, and the role of responsibility in meeting the academic integrity of higher education. It is common to interpret the responsibility of students in relation to the standards of professional ethics of the future sphere of their professional activity.

Key words: academic integrity, responsibility, values of academic integrity, students, higher education.

Вступ. Академічна доброчесність поступово стає одним із ключових аспектів розвитку освіти в різних країнах світу. Підходи до визначення академічної доброчесності певним чином різняться, проте одним із найпоширеніших є погляд на академічну доброчесність як

ставлення до процесу здобуття знань, що ґрунтується на таких цінностях, як чесність, повага, довіра, правдивість, відповідальність, відвага (International Center for Academic Integrity) Міжнародного центру з академічної доброчесності (The Fundamental Values of Academic Integrity, 2012: 14).

Сучасні науковці у своїх розвідках торкаються різних аспектів проблеми академічної доброчесності, зокрема структури поняття академічної доброчесності, пошуку ефективних шляхів її розвитку та підтримки в межах освітнього процесу. Із практичного боку цікавим є досвід закладів вищої освіти Сполучених Штатів Америки, де дослідниками та представниками адміністрації розроблено значний обсяг інформаційних матеріалів як для студентів, так і для науково-педагогічних працівників, що дозволяє вирішити завдання досягнення високого рівня інтеграції в освітній процес.

У цьому контексті особливого значення набуває питання відповідальності. У зарубіжній, зокрема американській, науковій літературі описано результати теоретичних та експериментальних досліджень, імплементації різноманітних спеціальних проєктів з питання визначення найбільш оптимального співвідношення рівнів відповідальності здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників та адміністрації закладів вищої освіти у зв'язку із питаннями дотримання принципів академічної доброчесності та її популяризації (East & Donnelly, 2012; Marsh & Champion, 2018).

Тому головною **метою** нашої роботи є опис особливостей трактування поняття відповідальності як компонента ціннісної основи академічної доброчесності в роботах науковців США. Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких основних **завдань**:

1) проаналізувати основні підходи до визначення поняття відповідальності як компонента ціннісної основи академічної доброчесності в дослідженнях науковців Сполучених Штатів Америки;

2) описати специфіку визначених підходів та особливості запропонованих у їх межах трактувань цього поняття.

Методи та методики дослідження. Вирішення поставленої мети ґрунтувалося на застосуванні методів аналізу та контент-аналізу при роботі з іноземними науковими та науково-методичними джерелами.

Результати та дискусії. Відповідно до поглядів фахівців Міжнародного центру з академічної доброчесності (The Fundamental Values of Academic Integrity, 2012) відповідальність постає як індивідуальний обов'язок та діяльність, що одночасно має поділятися з іншими. За допомогою рис. 1 розглянемо структуру поняття “бути відповідальним”.

Рис. 1. Структура поняття “бути відповідальним”

Ключовим елементом, на думку дослідників, є усвідомленість власної діяльності, яка також зумовлює протидію у випадку невідповідної діяльності інших. Тобто діяльнісні елементи відповідальності представлені такими діями, як протидія невідповідній діяльності, опір негативному тиску колег (осіб однакового стану), демонстрація позитивного прикладу (The Fundamental Values of Academic Integrity, 2012). Слід зазначити, що така концепція відповідальності постає як для здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників, так і для академічної спільноти в цілому. Проте відповідальному члену академічної спільноти також притаманна діяльність, спрямована на інформування інших представників спільноти у випадку, якщо вони виявляють невідповідну поведінку та не поважають ціннісні орієнтири колективу (групи).

Це досить загальне розуміння відповідальності як ціннісного елемента академічної доброчесності відтворюється з різними рівнями деталізації в таких джерелах:

- а) роботи дослідників,
- б) кодекси етики, розроблені для студентів певних університетів,
- в) документи, що висвітлюють політику закладів освіти у сфері академічної доброчесності,
- г) спеціальні посібники різних типів для здобувачів освіти.

У роботах дослідників відтворено як теоретичні аспекти проблеми, так і експериментальні дослідження, що торкаються, зокрема, ставлення учасників освітнього процесу до питання відповідальності.

Слід зазначити, що науковці США у своїх працях висвітлюють проблему відповідальності, пов'язану з поняттям академічної доброчесності із різних точок зору, як-от:

- у межах парадигми філософського осмислення стосунків у певному суспільстві;

- в аспекті відповідних аспектів діяльності бізнес-структур різних рівнів складності, що функціонують як у національних, так і в глобальних масштабах (менеджмент, сталий розвиток та ін.);

- система взаємовідносин у межах академічного середовища (між студентами та педагогічними працівниками, між студентами, між науковцями тощо);

- в аспекті відносин заклад освіти-суспільство (соціальна відповідальність закладу освіти та ін.).

Дослідження експериментального характеру також охоплюють названі аспекти і висвітлюють результати, отримані при розв'язанні проблем прикладного характеру із визначенням відповідних показників, дескрипторів, отриманих даних про рівні та специфіку реалізації проблеми відповідальності на певному прикладі.

Серед праць із проблематики відповідальності як аспекту академічної доброчесності чільне місце посідають розвідки науковців у сфері педагогіки та психології. Здебільшого вони охоплюють такі кола питань:

- визначення поняття відповідальності здобувача освіти й педагогічного працівника та її зв'язків із феноменом академічної доброчесності;

- визначення стилю поведінки особистості, що характеризується як відповідальний/безвідповідальний, формулювання відповідних норм, вимог, критеріїв, способів вимірювання, зокрема кількісних;

- навчання здобувачів освіти принципам відповідального ставлення до навчальної діяльності на прикладах певних ситуацій;

- визначення схильності до типу поведінки, що характеризується як безвідповідальна, у процесі навчання;

- характеристика та опис меж зон відповідальності здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників як ключових суб'єктів освітньої діяльності.

На основі описаних досліджень, а також джерел філософського та правничого спрямування в більшості американських закладів вищої освіти розроблено спеціальні кодекси етики, що регулюють широке коло питань, пов'язаних зі ставленням здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників до процесу здобуття освіти.

Відповідальність, зокрема один із аспектів академічної доброчесності, визначається як характеристика особистості здобувача освіти, що визначає його поведінку в різних ситуаціях, пов'язаних із навчанням в університеті. Так, наприклад, "Кодекс етики студента інженерного факультету" Університету Пенсильванії покликаний (Student Code of Conduct) :

- сприяти розвитку етично відповідальних студентів та майбутніх професіоналів з інженерної справи та інших спеціальностей через відповідність високим стандартам академічної доброчесності та етичної поведінки в цілому;

- розвивати почуття особистої відповідальності при активній участі кожного члена академічної спільноти факультету в підтримці стандартів академічної доброчесності та етичної поведінки;

- плекати атмосферу честі та довіри в межах академічної спільноти факультету;

- сприяти зародженню поваги до етичних стандартів у випускника-інженера.

Такі кодекси етики або кодекси поведінки формують у здобувача освіти відповідальне ставлення до академічної спільноти закладу освіти, а також забезпечують попереднє знайомство зі стандартами професійної етики майбутньої сфери професійної діяльності, що, на думку науковців, стає важливим чинником успішності студентів під час навчання та в умовах сучасного ринку праці.

Для наукових розвідок, присвячених кодексам етики здобувачів освіти, є характерною увага саме до тих складників, що торкаються питань відповідальності та професійної етики майбутнього фахівця відповідної сфери професійної діяльності.

Документи, що висвітлюють політику закладів освіти у сфері академічної доброчесності, є своєрідним теоретичним обґрунтуванням розглянутих вище кодексів етики. У них викладено визначення ключових понять; питання, що визначають місію закладу освіти та бачення колективом закладу освіти ключових проблем академічної доброчесності в цілому та відповідальності як її невід'ємного складника. Такі джерела мають більш офіційний характер порівняно із кодексами етики, адже висвітлюють чітко зафіксовані правила поведінки, права та обов'язки здобувачів освіти відповідно до ситуацій, що складаються в процесі навчання.

Такі ресурси також містять у відкритому доступі зразки та форми документів, які використовуються в процесі встановлення випадків порушення норм та принципів академічної доброчесності. Так, наприклад, на сайті (сторінка відділу прав та обов'язків студентів (Office of Student Rights and Responsibilities) відділення Університету Північної Кароліни в місті Гейнсборо розміщено детальну інформацію з питань відповідальності та академічної доброчесності студентів (Academic Integrity Policy). Слід зазначити, що інформація оновлюється та приводиться у відповідність до сучасних процесів в освіті. Наприклад, зазначений сайт містить розділ "Academic Integrity Process during Disruption of Normal Operations due to COVID-19", де висвітлено специфіку забезпечення норм академічної доброчесності в умовах змін, викликаних заходами протидії епідемії COVID-19 (Academic Integrity Policy).

Відповідно надаються і форми, якими можуть скористатися учасники освітнього процесу для документування випадків порушення принципів академічної доброчесності та недостатнього рівня відповідального ставлення (Academic Integrity Notification Template).

Серед проаналізованих ресурсів зустрічаються як окремі джерела, присвячені питанню академічної доброчесності, так і ті, в яких ця проблематика постає в контексті діяльності закладу освіти в цілому, як, наприклад, посібник Вищої Школи Мистецтв та Наук Колумбійського університету (Graduate School of Arts and Sciences Columbia University) (Policy Handbook).

Спеціальні посібники для здобувачів освіти спрямовані на забезпечення студентів надійним та універсальним джерелом інформації. Подібні ресурси переважно містять інформацію практичного характеру та деталізують специфіку розуміння проблеми академічної доброчесності та відповідальності в певній освітній установі. Такі джерела можуть мати різний ступінь конкретності, серед них можна виділити два типи:

1) посібники, що інформують студентів з питань академічної доброчесності у цілому;

2) посібники, що торкаються безпосередньо питань відповідальності здобувача освіти.

Посібники першого типу висвітлюють проблеми розуміння академічної доброчесності та специфіку поведінки студента відповідно до настанов, якими керується заклад освіти. Відповідальність студента, науково-педагогічного працівника та адміністрації закладу освіти визначається відповідно до специфіки навчальної діяльності та конкретних ситуацій у межах освітнього процесу. Конкретизуються дії студентів, які визначаються як прояви відповідальності та безвідповідальності в процесі навчання, виконання індивідуальних та групових завдань, а також під час дослідницької діяльності (у випадку, якщо передбачено активне залучення здобувачів освіти до проведення досліджень).

Посібники другого типу характеризуються більшим ступенем конкретизації і присвячені саме питанням відповідальності. Вони можуть містити окремі розділи, що описують різноманітні відповідальні та безвідповідальні дії та типи поведінки студентів. Також подібні джерела можуть торкатися безпосередньо певних видів навчальної діяльності (наприклад, написання есе та коротких досліджень – із поясненням проблеми плагіату, визначенням і характеристикою його різновидів, а також питаннями уникнення плагіату відповідно до найпоширеніших причин, що спричиняють це явище в студентських роботах).

Висновки. Отже, питання відповідальності в роботах науковців Сполучених Штатів Америки з огляду на складність та багатоаспектність досліджується із різних точок зору. Відповідальність постає як один із ключових аспектів академічної доброчесності. Відповідно до обраної методології дослідження головними джерелами стали безпосередньо

роботи дослідників; кодекси етики, розроблені для студентів певних університетів; документи, що висвітлюють політику закладів освіти у сфері академічної доброчесності; спеціалізовані посібники різних типів для здобувачів освіти та представників академічної спільноти.

Основними підходами до визначення поняття відповідальності в дослідженнях науковців Сполучених Штатів Америки є дослідження відповідальності в контексті академічної доброчесності та дослідження її прав та свобод студентів. На сучасному етапі на науковому рівні осмислюються різноманітні аспекти проблеми відповідальності, зокрема питання вимірювання рівня відповідальності, опис стилів поведінки, що визначаються як відповідальна/безвідповідальна, а також роль відповідальності при дотриманні вимог академічної доброчесності здобувачів вищої освіти. Поширеним є трактування відповідальності студентів у зв'язку із стандартами професійної етики майбутньої сфери їх професійної діяльності.

References

Academic Integrity Notification Template. Retrieved from <https://osrr.uncg.edu/academic-integrity-notification-template-2/>

Academic Integrity Policy. Retrieved from <https://osrr.uncg.edu/academic-integrity/>

East, J. & Donnelly, L. (2012) *Taking Responsibility for Academic Integrity: A collaborative teaching and learning design*. *Journal of University Teaching & Learning Practice*, 9(3).

Marsh, J. & Champion, J. (2018) *Academic integrity and referencing: Whose responsibility is it?* *Journal of Academic Language & Learning*: 12(1), A213-A226.

Policy Handbook. Retrieved from <https://gsas.columbia.edu/student-guide/policy-handbook>

Student Code of Conduct. Retrieved from <https://ugrad.seas.upenn.edu/student-handbook/student-code-of-conduct/>

The Fundamental Values of Academic Integrity (2012). Clemson: Clemson University.

АНОТАЦІЯ

У статті розглядаються питання відповідальності у зв'язку із характеристикою проблеми академічної доброчесності як предмета дослідження авторів із США, чий досвід цікавий із практичного боку, адже вченими та представниками адміністрації розроблено значний обсяг інформаційних матеріалів як для студентів, так і для науково-педагогічних працівників. Головною метою даної роботи є опис особливостей трактування поняття відповідальності як компонента ціннісної основи академічної доброчесності в роботах науковців США. Вирішення поставленої мети ґрунтувалося на застосуванні методів аналізу та контент-аналізу при роботі з іноземними науковими та науково-методичними джерелами. Розуміння відповідальності як ціннісного елемента академічної доброчесності відтворюється з різними рівнями деталізації у таких джерелах, як роботи дослідників, кодекси етики, розроблені для студентів певних університетів; документи, що висвітлюють політику закладів освіти у сфері академічної доброчесності та спеціальні посібники різних типів для здобувачів освіти.

Питання відповідальності в роботах науковців США з огляду на складність та багатоаспектність досліджується із різних точок зору. Відповідальність постає як один із ключових аспектів академічної доброчесності. До основних підходів до визначення поняття відповідальності в дослідженнях науковців США можна віднести праці з академічної доброчесності та вивчення її в контексті загальної проблематики прав і свобод студентів. На сучасному етапі на науковому рівні осмислюються різноманітні аспекти проблеми відповідальності, зокрема питання вимірювання рівня відповідальності, опис стилів поведінки, що визначаються як відповідальна/безвідповідальна, а також роль відповідальності при дотриманні вимог академічної доброчесності здобувачів вищої освіти. Поширеним є трактування відповідальності студентів у зв'язку із стандартами професійної етики сфери їх професійної діяльності.

Ключові слова: академічна доброчесність, відповідальність, цінності академічної доброчесності, студенти, вища освіта.